

KIS LAP

BOLDOG JÁTÉK. (Lásd a 164. lapon)

XXV. kötet, 11. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1883. szeptember 16-án.

AZ IGAZI HŐS.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

Mikor benyitottunk, a néni és Nettike mosolyogva, jó hirt várva siettek elénk. De mikor megláták, milyen kedvetlenül, leverten jövünk, csakhamar kitalálták, hogy baj van. A bácsi halkán beszélt a nénivel, Árpád Nettikével, Jani pedig, mintha valami gonosz csinyt követett volna el, magában félrehuzódva ült egy sarokban. Nem pirongatták szülei, senki sem szólt hozzá féddőleg, de éreznie kellett, hogy a család nagyon fáj szüleinek és mindnyájunknak.

Kedvetlenül ültünk az ebédhez s míg reggel azt hittük, hogy víg lakoma lesz Jani dicsőségére, most mindnyájunknak mintha orra vére folyt volna. Jóformán csak suttogva beszéltünk, nagybátyám pedig épenséggel nem szólt. De meglátzott, hogy nagyon elégedetlen fiával, kitől legtöbbet várt s kiben annyira csalódott. Én csak úgy titokban néztem Janira s néha mintha könnyecsepp tolt volna szemébe; de hamar elfojtotta.

Szegény Jani, mennyit szenvedett!

Epen föl akartunk kelni az asztaltól, mikor kopogás hallatszott és meglepetésünkre Bercezi lépett be. Képzelné sem tudtam, mit akarhat, mert soha sem járt hozzánk.

Kissé ügyetlenül köszönt, nagyon izgatottnak és zavartnak látszott s mintha nem is tudta volna, hogy fogjon hozzá ahhoz, a mit mondani akar. Nagybátyám nyájasan biztos:

— Isten hozott, Bercezi. Hát mit kívánsz?

— Janihoz... az az... Jani miatt jöttem.

Ekkor hirtelen erőt vett rajta a fölindulás, Janihoz sietett, megölelte és zokogva mondá:

— Soha, soha sem fogom elfelejteni, a mit érettem tétél. És ugy áldjon meg a jó Isten, a mint hálás leszek irántad egész életemben!

Mindnyájan bámultunk, Jani pedig kissé elvörösödött, mintha ő már tudta volna, miről van szó. De atyja nem tudta s meglepetve kérdé:

— De hát mi történt?

Bercezi végre összeszedte erejét és így szólt:

— Tudják mindnyájan, milyen nagy szerencse ért ma engem... nemcsak hogy kitüntetés nyertem, hanem ez által biztosítva van kegyes pártfogóim jóakarata továbbra is, most már nem kell aggódnom, hogy szegénységem miatt be nem fejezhetem iskoláimat. Ezt pedig legfőképp Janinak köszönhetem, mert ő megengedte, hogy én tüntessem ki magamat. Mikor én a jutalomra pályáztam, nem is mertem remélni, hogy engem érhet a kitüntetés, mert tudtam, hogy Jani is pályázik, pedig vele én nem mérközhetem. Alig akartam hinni, mikor a nagy kitüntetés ért, egészen elkábultam a nagy örömtől. De később aztán megdöntöttem az egészet és lehetetlennek tartottam, hogy itt valami tévedés ne legyen, hogy én legyőztem volna Janit, sőt Jani még csak dicséretet sem érdemelt volna. Elmentem az igazgatóhoz és elmondtam neki, hogy

itt valami
 hogy én
 mat kap
 eltévedt
 felelte:
 munkád
 zott s ő
 mert tud
 gozata,
 be és ő,
 azért n
 más val
 Ebből n
 áldozta
 hogy ne
 Egész é
 életem

Á
 bátyám
 s Jani

Ja

A

majdn

hőstett
 nemes
 azt, ho
 térsől,
 gunyol
 vetlene
 benned
 hogy j
 szerezt
 nyerés
 ma ün
 minden
 fiamat.

itt valami félreértésnek kellett történnie, hogy én nem akarok érdemetlenül jutalmat kapni, a Jani dolgozata bizonyosan eltévedt valahol. Erre az igazgató azt felelte: »Légy nyugodt, kedves fiam, a te munkád volt a legjobb. Jani nem pályáztott s én magam is csodálkoztam rajta, mert tudtam, hogy már készen volt a dolgozata, kérdeztem is tőle, mért nem adta be és ő, mert őszinte fiu, azt felelte, hogy azért nem adta be, mert akarja, hogy más valaki nyerjen, a kinek ez fontosabb.« Ebből megértettem mindent, — Jani feláldozta ezt a nagy örömet, dicsőségét, hogy nekem lehetővé tegye a győzelmet. Egész életemre jót tett velem s én egész életemen át hálás leszek.

Ámulva, meghatva hallgattuk, nagybátyámnak pedig köny rezgett a szemében s Janihoz lépve kérdé:

— Igaz ez, fiam?

Jani fülig vörös lett s halkán felelé:

— Igaz, kedves apám.

Apja ölébe kapta, összecsókolta s majdnem sirva az örömtől mondá:

— Édes jó fiam! Ez aztán igazi hőstett volt, mellyel bizonyoságot tettél nemes jó szivedről. Elszenvetted nemesak azt, hogy le kellett mondanod a kitüntetésről, hanem azt is, hogy pajtásaid gunyoljanak, hogy szüleid, testvéreid kedvetlenek legyenek rád, mert csalódtak benned. És te feláldoztad magadat, csak hogy jót tehess. De ezzel olyan örömet szereztél nekem, minőt semmiféle jutalomnyeréssel sem szerezhettél volna s azért ma ünnep és vígság legyen a házban és mindenki csókolja meg az én derék Jani fiamat.

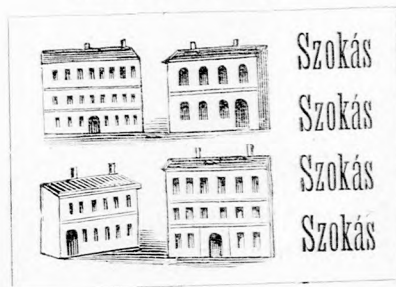
Ezt mindnyájan szívesen megtettük, mindnyájan megtudtuk érteni Jani nemes tettét. És mikor a szünidőre haza mentem jó anyámhoz, kérdésére meg tudtam felelni, hogy a nagybátyám fiai közül ki az igazi hős. Hát ti tudjátok-e?

— — Eddig volt Pali bácsi elbeszélése és a kérdésre, mellyel befejezte, mindnyájan azt kiáltottuk, hogy Jani volt az igazi hős. Árpád lehetett szebb fiu, izmosabb, vakmerőbb, de azért mégis csak a vörhenyes haju, lapos orru, vézna Jani volt az igazi hős, a ki bátor volt, ha kellett, gyöngéd, türelmes, szófogadó, áldozatkész és nemes szívé mindenki iránt, szép tulajdonságaival pedig soha sem dicsekedett.

— És most hol van Jani és mi lett Bercziből? kérdeztük végre.

— Mindaketten a fővárosban élnek. Ama emlékezetes nap óta elválhatatlan jó barátok lettek s most is azok. Jani kitünő tanár, Berezi jeles orvos lett, néha pedig ellátogat hozzájok Árpád, a ki most vitéz huszárezredes. De ha elbeszélgetnek a régi időkről, maga is mindig azt mondja: »Mindnyájunk közt mégis csak Jani volt az igazi hős!«

KÉPREJTVÉNY.

BOLDOG JÁTÉK.

(Képpel a czimlapon.)

VÁROSERDŐN ahogy járunk,
Játékos sítort találunk.
Kürt, síp, ostor, kis kalitka,
Pörgettyű, dob, abroncs, lapda,
Koczka, puska, csiga-biga,
Hajó, vár, üveg guriga —
És a többi, és a többi,

Elsorolni mind, ki győzi?
Zsebpénzünkből épen tellett,
Annuit vettünk, mennyi kellett,
S kimentünk a szabad térre,
Annak is a közepére
És alkonyig ott lapdáztunk,
Ugrálgattunk, karikáztunk.

AZ APAI ÖRÖKSÉG.

— Elbeszélés —

PALL, Erzsi! akarjátok-e látni, hogy úszik a kis hajó, melyet csináltam? A réten túl van egy nagy tócsa a minapi nagy eső óta, a víz csak úgy hullám-

zik, ha egy kövecskét bele dobunk. Jöj-jön velem, a ki látni akarja a hajózást!

Igy szólt Miklós ifjabb testvéreihez, arca ragyogott az örömtől s olyan szint öltött, mint valamely kegyes pártfogóé, aki azonban már megszokta, hogy rende-

leteinek
Most sen
még Pal
engedett
labdáját
kezénél,
sák. Het
Miklós a
faragta a
tett belé
ránnyal,
rudat is
darabbó
piros szá
a hajón
csátani
tosan ut
építésné
megnéze
dobogha
állítja a
lósé dob
hol a d
meglehe

mély a
azonnal
tal, han
térdig f
jó mély

patakon
akkor
két emb

Erzsi t

mel Ma

leteinek föltétlenül engedelmeskedjenek. Most sem csalódott várakozásában, mert még Pali is, aki máskor nem könnyen engedett a Miklós szavának, elhajította labdáját, Erzsi pedig a kis Mariskát fogta kezénél, hogy bátyjuk mesterművét láthassák. Hetek óta bámulva nézték, mikor Miklós azt szabad óráiban oly ügyesen faragta és összeillesztgette, helyes feneket tett belé s egészen rendesen bevonta kátránnyal, kis szobát épített reá, a kormányrudat is helyére állította. Az árbocz két darabból állt, melynek hegyére szép piros szalagot kötött lobogó gyanánt. Volt a hajón vitorla is, melyet felhuzni és lebocsátani is lehetett. Mindezt Miklós pontosan utánozta a szerint, a mint azt a hajóépítésnél látta, melyet egyszer tanítójával megnézett. Nagyobb várakozással alig doboghat a művész szive, a ki első művét állítja a közönség ítélte elé, mint a Miklósé dobogott, mialatt a réten áthaladt, hol a délben esett hirtelen zápor után meglehetősen kiterjedésű tócsa állott.

— Mérd meg csak a bottal, milyen mély a víz, parancsolta Miklós, és Pali azonnal méregetni kezdte nemcsak a bottal, hanem lábával is, miután nádrágját térdig felgyűrte. Ugy találta, hogy a víz jó mély, van fél rőf is.

— Ha a hajó itt jól uszik, akkor a patakon is fog, és ha a patakon uszik, akkor csinállok akkora hajót, melybe két ember is bele ülhet, mondá Miklós.

— Igen, és az egyik én leszek! kiáltá Erzsi tapsolva.

— Én is, én is! mondá hangos örömmel Mariska.

— Pszt, pszt! kiálták erre mind a többiek.

Miklós lehajlott, hogy a kis hajót vizre bocsássa. Vigyázva emelte föl, éles szemmel ügyelve, hogy egészen egyenesen tartsa. Feszülten nézték kis testvérei, visszatartva lélekzetöket is. Most Miklós elbocsátá a hajót — óh! — elmerül — nem, ismét felmerül — úszik, úszik!

Hangos örömben törtek ki a gyermekek.

— Most a patakra! kiáltá Miklós.

Néhány szomszédgyermeket is előcsalt a kiáltozás. Ezekről és testvéreitől környezve ment büszkén Miklós, mint valami győzelmes hős, a közeli patakhoz. Ez is meg volt áradva az esőtől. Itt Miklós a kis vitorlát is óvatosan felhuzta s bámulva nézték ezt a szomszéd gyermekek. Miklós ismét a habokra bocsátá a kis hajót, a kis vitorlát vígan lengette a szellő s a hajócska oly gyorsan uszott a patakon lefelé, hogy a gyermekek alig bírtak utána szaladni a parton, hogy el ne vigye a víz.

— Rakjunk bele követ! kiáltott Pali s ez új örömet, új élvezetet okozott.

Egy ur azonban, a ki fiával épen arra jött, félbeszakította a mulatságot.

— Óh, apácska, végy nekem olyan hajócskát! mondá a kis fiu elragadtatva.

— Nem vették ezt, kedvesem, hanem a fiuk valamelyike készítette, mondá az apa. Ki a mester köztetek? kérdé nyájasan.

— Miklós! Miklós! kiálták egyszerre mindnyájan. Óh, ő már egyszer szélmalmot is készített és most olyan nagy hajót fog csinálni, melybe ketten is bele ülhetünk és akkor a patakon majd mi is csónakázunk.

— Hadd nézzem már közelebből, mondá az idegen úr nyájasan.

Miklós szegyenkezve és pirulva húzta ki a kis járművet, mialatt akadozva bizonyítgató, hogy a kés, mellyel mindezt faragta, már egészen életlen volt.

— Nagyon derék, pompás! mondá a szíves idegen, egészen pontosan van kiszámítva. Ugy látszik, jól megfigyelted a hajócsinálás mesterségét s mindent pontosan utánoztál.

A nyájas szavu uri ember még egy ideig társalgott Miklóssal és a gyermekekkel, azután a szomszéd faluba vezető utat tudakozta. A falu csak egy kis negyed-óránnyira volt ugyan, de a töltések, melyek a part védelmére a folyó mellett ennek irányában futottak, elrejtették. Miklós, kit valami ösztönszerű bizalom vonzott az idegenhez, kérte, engedje meg neki, hogy elkísérje és miután a lelkiismeretes, megbízható Erzsike testvérének átadta a csónakot, örömmel indult meg az idegenel, ki röviden elmondá, hogy ő a városban lakik s azért itt nem igen járatos. Annál többet tudott idegen országokról beszélni; beutazta már Németországnak, Svajcznak, Olaszországnak, Angliának, Amerikának legszebb helyeit és nem fáradt bele, hogy Miklós ezer kérdésére a legnyájásabban feleljen.

— Ne félj, te is fogod látni ezeket az országokat, talán még többet is, majd ha nagy leszel; mert úgy látom, életrevaló fiu vagy, iparkodni fogsz, hogy boldogulj a világon.

Ragyogó szemekkel tekintett Miklós a nyájas idegenre. A mit ez mondott, mint egy fénysugár lövelt lelkébe s erős nyo-

mot hagyott ott. Sajnálkozva látta azonban most a szomszéd falu első házait és elbucszott a derék urtól, a ki kezet nyújtva, ezeket mondá:

— Ha valamikor a városba rándulsz, keressfő, sokérdekes és látni érdemes dolgot fogok mutatni. Csak kérdezd Bényei tanárt.

Ezer gondolat és terv járt Miklós fejében, miután az idegenektől elvált és haza tért. Képzületben már ott látta magát a tengeren, nagy hajón, bejárva a világot, látva a távoli idegen országok csodáit, melyekről imént az a jó ur beszélt. Ezt ő mind igen jól el tudta képzelni, mert édes atyja, aki két évvel ezelőtt halt meg, sokat foglalkozott a földrajzi tudományokkal, és ezt legidősebb fia Miklós is örökölte. Már mint kis fiunak, térdén lovagoltatva, beszélt neki atyja az idegen országokról és emberekről. Akkor Kövi, így hívták Miklós atyját, még erőteljes, egészséges volt s mint tanító egy vidéki városkában tevékenyen működött. De csakhamar sorvasztó betegség lepte meg a szegény apát és arra, kényszeríté hogy állásától megválva falusi levegőn üdülést keressen. A most öt éves Mariska akkor még csak néhány hónapos volt, midőn a szülők a kis házacskát, mely most is a család lakása volt, megszerezték. Kövi arra számított, hogy kis tőkepénzéből, mértékletesség, takarékoság mellett néhány évig megél, s azután ismét keresni fog, mert remélte, hogy a betegségtől megszabadul.

Kezdetben valóban úgy látszott, hogy a tiszta levegő csodálatos jó hatással van a betegre. Szemlátomást javult és hű nejének aggodalmai csaknem eloszlottak, midőn férjének elevenebb színét látta,

vidám h
gyermek
az ajtó e
szívvel n
igazi ör
intette n
mekes sz
dent oly
érthetőv
Az
el, de a
tért, hog
tett dolg
teni, mel
és kitün
szép kev
viaszsa
hegyeke
közetek
festette,
kat ezü
kat ezü
spanyol
éves fiu
pedig n
haszná
amit az
rából a
törülbe
maradt

H
Miklós
tőle. D
megirv
szönt
kapott
övéi ké
V
és het

vidám hangját hallotta. Szép időben a gyermekek boldogan, zajosan játszottak az ajtó előtti pázsiton, az atya elégedett szívvel nézte őket s szemeiből látszott az igazi öröm. Hol egyiket, hol másikat intette magához és oktatta őket. A gyermekek szívesen tanultak atyjuktól, aki mindent oly könnyen és tisztán felfoghatóvá, érthetővé tudott tenni.

Az első telet Kövi még betegen töltö el, de a másodikban már annyira magához tért, hogy órahosszat irogathatott. Szeretett dolgozni, különösen térképeket készíteni, melyeket nagyvastag papirosra rajzolt és kitűnőleg dolgozott ki. A hegysegeket szép keverékből készítette s azokat színes viasszal vonta be; a síkságokat zöldre, a hegyeket a képződés és az azokat alkotó kőzetek szerint barnára, vagy szürkére festette, a havasokat fehérre. A folyamokat ezüst színnel jelölte meg, a kis tavakat ezüst papirosdarabkákkal, a városokat spanyol viasszal. Miklós, aki akkor tíz éves fiú volt, sokat segített atyjának, még pedig nagy buzgalommal és saját nagy hasznára. Nemcsak a térkép, de mindaz, amit az atya ismeretének gazdag kincstárából az idegen országokról beszélt, kitörülhetetlenül emlékezetében, lelkében maradt.

Ha a jó apa meggyógyult volna, Miklós végtelen sokat tanulhatott volna tőle. De a végzet könyvében máskép volt megírva. A tavasz zord viharokkal köszönt be, Kövi erős mellhártya-lobot kapott és ez öt néhány nap alatt elragadta övéi közül.

Végtelenül nehéz, fájdalmas napok és hetek következtek most a szegény

özvegyre, Miklósrá, aki akkor tizenegyedik évében lévén, az egyedüli volt testvérei közt, aki atyja veszteségét igazán felfogta. Nehány szó volt az, mely neki erőt adott és a szomorúságot, mely oly korán bekövetkezett, legyőzni segítette — a drága emlékű felejtethetlen atyának utolsó szavai, melyeket hozzá intézett, mielőtt szemeit örökre behunyta volna: »Légy anyádnak gyámola!« Mintegy gyújtó szikra hullott e szó Miklós lelkébe s ott oly erőt ébresztett föl, mely később gyümölcsöt termett.

Ha valamikor helytelen dolgot tett, édes anyja csak ezt mondá neki egész halkán: »Emlékezzél atyád szavaira!« és Miklós mindjárt oly szelíd lett, mint a bárány. Testvérei előtt azért példánykép vala s édes anyja, ha hazulról távozott, egészen nyugodtan bízhatta rá a kicsinyeket. Miklós olyan komoly volt, hogy anyja megosztotta vele gondjait s miután tudtára adta, milyen szegények s milyen nehéz néha a legszükségesebbet is megszerezniök, Miklós takarékos, szerény és elégedett lett.

Köviné alig is győzhette volna meg férje halála után a háztartás gondjait, ha résztvevő segítséget nem nyer jó barátoktól. Egy nyugalmazott főerdész, egy kedélyes, becsületes öreg ember, kivel a boldogult Kövi gyakran beszélgetett, fölkerlte az özvegyet, fogadná el őt szállásra és étkezésre. Az özvegy, hogy némileg könnyítsen gondjain, emeletes házacskák felső szobáját átadta a derék erdésznek. Miklós testvéreivel már segített a kerti munkákban, kapált, ásott, ültetett, gyomlált s rendezte a zöldséges kert ágyait.

A helybeli tanító pedig legnagyobb szívésséggel ajánlotta fel, hogy ingyen fogja tanítani a három idősebb gyermeket.

Az évek multak és Kövi né mind jobban hozzá szokott, hogy örömét és boldogságát gyermekeiben keresse, s a mi kevés kívánsága volt, az is egyedül gyermekeiért volt. Miklós munkás szelleme, tevékenységi hajlama örömmel tölték el anyai szívét, de egyszersmind gondot is okoztak neki, mert fölismerhetetlen volt s maga a tanító is többször mondta, hogy a falusi iskola nem nyújt elég alkalmat arra, hogy Miklós tehetségét kiképezze. De hol találjon a szegény özvegy módot, hogy fiát magasabb oktatásban részesítse?

A jó öreg erdész is élénk részt vett az anya ez aggodalmában. Érezte, tudta, hogy Miklósnak felsőbb iskolába kell menni, tehetsége, hajlama kiművelésére.

— Mindent meg kell tennünk, mondá egyszer, hogy alapot teremtsünk, mely Miklósnak módot nyújt, hogy a városban ellátást és lakást nyerjen. Ingyen iskoláztatást majd ki fogunk eszközölni, de az ellátásra takarékosan össze kell rakogatni filléreinket. Mától fogva én is naponként

JUTALOM. (Lásd a 176. lapon.)

két szívarral kevesebbet szívok el.

— Azt nem engedhetem, kedves barátom, felelé az özvegy, hogy a maga élvezetéből vonjon el — lelkiismeretem ellen való dolognak tartom, hogy öntől még többet is elfogadjak, mint a mennyit már tesz. De én talán tudok egy más módot.

— Jól van, mondja hát, mi az? kérdé az erdész.

— Miklós apai öröksége. Az erdész nagy szemeket meresztett.

— Micsoda, örökség? Hát kegyednek töképenze van? kérdé bámulva.

— Nem aranyban, ezüstben, viszonzá az özvegy; de talán föl lehet olyanra váltani.

— Nos, tehát mi az? kérdezé az erdész mind kíváncsiabban.

Az özvegy szótlánul kihuzta boldogult férje íróasztalának fiókját. Itt voltak egy nagy papirostekeresben azok a térképek, melyeket Kövi oly fáradsággal, gonddal készített; e mellett teleirott füzetek egész halmaza is. Férjének utolsó munkája volt ez, földrajzi munka. Mikor egy-egy ilyen teleirott füzetet letett a kezéből, gyakran mondta egészen kiderült arccal: »Azt hiszem, ez a könyv mindent

pótolni fog amit költöttem, hogy betegségemben enyhülést találjak.

Férje halála után az özvegy nem gondolt mindjárt arra, hogy e munkát értékesítse. Nem is igen értett hozzá, hogy kellene azt megpróbálni, inkább csak mint drága emléket őrizte, legföljebb azt gondolta, hogy a gyermekek később, ha nagyra nőnek, tanulhatnak a térképekből és füzetekből. Csak most, midőn Miklós jövője felett aggódott, jutott eszébe, hogy a jó atya némelykor mint örökségét emlegette e munkát.

Az öreg erdész átlapozta a füzeteket, aztán így szólt:

— Derék lenne, ha ezzel a munkával egy kis összeget teremthetnénk elő. A tartalomból nem sokat értek ugyan, nem az én szakomba vág, de látom, hogy teljesen bevégzett munka, melyet ki lehet nyomtatni. Nekem van egy rokonom, aki könyvkereskedő. Ő kétségkívül jobban ért ehhez a dologhoz mint én, őt kell megkérdezni. Megígérte, hogy meglátogat, majd mutassuk meg neki a kéziratot, talán ő segítségünkre lesz, hogy a kincset megtaláljuk.

Épen azon a napon, mikor Miklós a kis hajót vízre bocsátá, érkezett meg a könyvkereskedő s míg a gyermekek kint Miklós sikerült műve fölött hangos örömben törtek ki, az édes anya aggodalommal, izgatottsággal nézte a vendéget, aki férjének utolsó művét vette bírálat alá. Azt hitte, hogy ez az ember, aki magasra huzott szemöldökével, hegyes orrával, melyen nagy szemüveg volt és összeszorított ajakkal nem épen vonzó és barátságos volt, — nem mond kedvező ítéletet és

mind szorongóbb szívvel nézett rá. Félt, hogy talán még meg is rója, a mi nagyon fájt volna neki, kivált ha ama szép reményekre gondolt, melyeket a boldogult ehez kötött.

Miklós épen megjött a nyájas idegen, Bényei tanár kíséretéből és belépett a szobába, midőn a könyvkereskedő végre megszólalt:

— Igenis, asszonyom, ez szorgalommal, nagy gonddal kidolgozott munka. De...de... földrajz könyvünk annyi van, hogy temérdek... nagyok és kicsinyek számára. Magam is nagyon sok pénzt fektettem már ilyen könyvekbe. Én hát a kéziratot nem vehetem meg, de kéz alatt tudakozódok, talán akad valaki — egy kissé várakoznunk kell. Hanem a térképekről beszélhetünk, karácsonyi ajándéknak ez talán illenék. A tárgyak tisztán vannak kidolgozva; ezeket szívesen átveszem s egy-egy lapért adok két forintot. Azt hiszem ezzel jól meg van fizetve.

Miklós, aki hazatértében épen azért sietett, mert eszébe jutott, hogy kedves térképein valamit fölkeres ama helyekből, melyekről az idegen beszélt, egész felháborodással hallotta, miről van szó. Legdrágább kincsét látta veszélyben, elfelejtett szokott szerénységéről és kezét mintegy védőleg a szekrényre tevén, kiáltá:

— Ezek a térképek emlékek atyámtól, én készítettem vele együtt, nem adom oda!

A könyvárus boszankodva nézett Miklósra.

— A te engedélyed bizonyára nem szükséges ahhoz, hogy a térképeket meg-

vegyem, szólása a

got, Mi feddve j nem ille most az tudom, pek. — kedőhöz zom aja hogy ma e lapok megtart ség ind váljak.

Kü fia. Mil dett, an a rendő nagy, csak á mind ablako Künt v eső. A mére l Talán tént m patak De ne mény magár észre, boritv

A tö Menel

vegyem, mondá. Gyermeknek nincs beleszólása az effélékbe.

— Nagyon elhirtelenkedted a dolgot, Miklós, szólt anyja, szeliden megfeddve jó fiát. Ennek az urnak igazsága van: nem illet, hogy így bele vágj a beszédbe; most az egyszer megbocsátok neked, mert tudom, mily kedves emlékeid e térképek. — Uram, szólt aztán a könyvkereskedőhöz, én bizonyára köszönettel tartozom ajánlatáért, de mégis megvallom, hogy magamnak is az a szándékom, hogy e lapokat gyermekeim számára emlékül megtartom. Csak a legnagyobb szükség indíthatna arra, hogy azoktól megváljak.

Kibékülve aludtak el este anya és fia. Miklós szemeire mély álom ereszkedett, anyja is nyugodtan pihent, de reggel a rendesnél korábban ébredt föl és pedig nagy, szokatlan zugás miatt. Azt hitte, csak álmodik, de a zugást ébren is és mind erősebben hallotta. Kinyitotta az ablakot, melyet ágyából kezével elért. Künt villámlott, menydörgött, szakadt az eső. A villám vakító fényénél nagy ijedelmére látta, hogy a kert tele van vízzel. Talán kiáradt a patak? Ez még nem történt meg, mert magas töltések futottak a patak mindkét partján a szomszéd faluig. De nem volt ideje, hogy a szokatlan tünémeny okát fürkészsze, mert midőn ruháit magára akarta öltetni, rémülettel vette észre, hogy a szoba padlója is vízzel van borítva.

— Hó! hahó! emberek! keljetez föl! A töltésen áttört a víz! Keljetez föl! Meneküljetez!

A kiabálás egy gyorsan evező csónakból jött; háromszor hangzott a vész-síp, mint tűzvészeknél szokott.

Reszketve és csaknem dermedten az ijedtségtől, meztláb a vízben állva, kapkodta magára Köviné a ruháit. Mindenek előtt a gyermekeket köllött felköltetni, mert ha a rémhirt így terjesztik, ezt bizonyára azért teszik, hogy a víz perczről perczre emelkedik és nem tudja senki megmondani, mily magasra nőhet az ár.

Nem minden fáradság nélkül ébresztette föl a mélyen alvó gyermekeket, kiknek a veszély nagyságát még meg is kellett magyarázni. Miklós és Erzsi aztán a ruha- és ágynemüket csomagolták össze, segítővén édes anyjuknak, míg az árvíz nagyobb veszélylyel nem fenyegeti őket. Pali egy hirtelen tele rakott kosarat vitt, követve édes anyját, a ki a kis Mariskával karján az emeletre sietett.

A lépesőn már szemközt jött az öreg erdész.

— Ne féljen kedves Köviné asszony, kiálta bátorítólag. Mindent felhordunk az emeletre. Legelőször is az élelmi szereket, hogy meg ne éhezzünk. Az idősebb gyermekek segíthetnek, de a kisebbek maradjanak fent az én szobámban és ne mozduljanak helyökből. Hallottátok? Meg ne moczanjatok, mondom, mert különben — —!

Pali és Mariska minden szó nélkül engedelmeskedtek az oly komolyan mondott szavaknak, miközben már két kenyérral hóna alatt sietett fel a lépesőn. Erzsi követte őt egy zsákocska liszttel és egy korsó tejjel.

(Folytatása következik.)

GARABONCZÁS GUSZTIKA.

— Beszélyke, negy képpel. —

GYAN hová lettek már megint azok a gyerekek! sóhajtott a mama.

— Én bizony nem tudom, szólt az apa. Juczi, nem láttad őket?

— Nem én. Ugy elosonnak, mint valami gyík. Egyszerre csak a hült helyöket találni.

A tanító, ki naponként eljárt a házhoz, hogy Gusztikát és Ferikét olvasni-írni tanítsa, majdnem mindennap ezt a párbeszédet hallotta. Mert Gusztika s Ferike a tanulást éppenséggel nem találták valami szükséges és kellemes dolognak és azért valahányszor a lezcke ideje közeledett, eltűntek nemcsak a szobából, hanem még a ház tájáról is.

Egész vadászatot kellett tartani utánok és mikor végre előkerültek valahonnan, már rendesen elmúlt a lezcke-óra fele; a tanító pedig nem maradhatott tovább, mert másfelé is volt dolga és így a két fiu alig-alig tanult valamit s persze nem is tudott jóformán semmit. De ők elégnék tartották, ha pajkos játékkal töltötték el a napot.

Most is épen a lezcke ideje közeledett és persze a két fiu már megint eltűnt.

KILOPÓZTAK A SZOBÁBÓL.

— Oh, már nem is tudom mit tegyünk velök, szólt a mama félig boszusan, félig szomoruan.

— Csak Gusztikát kellene ránczba szedni, szólt Juczika. Ferike jó fiu volna, ha Gusztika nem csábítaná örökké pajkosságra. Akár hányszor láttam, hogy valósággal kényszerítette.

Ezalatt a tanító is megérkezett és várta növendékeit. Egyik negyedóra a másik után mult, végre az egész óra is elmúlt, de ezuttal már épenséggel nem tudták előkeríteni a fiukat.

Gusztika és Ferike már jó előre kilopóztak a szobából. Mint rendesen, most is a Gusztika indítványozta, hogy menjenek játszani.

— Már játszottunk eleget, szólt Ferike. Maradjunk itthon, mindjárt itt lesz a tanító ur . . .

végre is csak haza kell jönnünk.

— De én ma nem akarok tanulni. Ugy elrejtőzünk, hogy nem találhassanak ránk.

— No hát menj, én itthon maradok.

— Micsoda? Nem jössz? No várj, mindjárt kikapsz!

Gusztika összeszorított ököllel rohant neki Ferikének, ez pedig nagyon megijedt, mert jól tudta, hogy Gusztika nem szokott tréfálni, Gusztika volt a nagyob-

bik, erőse-
engedni

megyek

gyümölcs-
diófára,

Ki

fölmászt

jébe, ug

gyan se

s nagy

tak raj

hallottá

mindent

sik őket

toztak u

—

Ferike!

be. Itt v

ur! Ha

De bi

pajkos t

nevetett

— J

csak ki

szólt G

ott van

ur, hát

fog kin

A

idő mu

ták, a m

—

Gusztika

tunk.

A

járt be

kérje t

bik, erősebbik, Ferike nem birt vele. Vagy engednie kellett, vagy verést kapott.

— Jaj, ne üss, Gusztika, inkább megyek veled, szolt Ferike ijedten.

— No hát akkor előre! Megyünk a gyümölcsös kertbe, fölmászunk a nagy diófára, ott senki sem talál reánk.

Kimentek a gyümölcsös kertbe és fölmásztak a nagy diófára, egészen a tetejébe, úgy hogy a sűrű lomb közt csakugyan senki sem láthatta őket. Ott ültek, s nagyon mulattak rajta, mikor hallották, hogy mindenfelé keresik őket és kiáltottak utánok:

— Gusztika, Ferike! Jöjjetek be. Itt van a tanító ur! Hamar!

De bizony a két pajkos ficzko csak nevetett.

— Jól van jól, csak kiáltozzatok, szolt Guszti. Ha ott van a tanító

ur, hát csak legyen. Minket ugyan nem fog kinezni.

A kiáltozás végre megszunt s egy idő mulva a fiuk onnan a fa tetejéről látták, a mint a tanító ur távozott.

— No, most már lemehetünk, szolt Gusztika. Elmult a veszedelem, játszhatunk.

A házba azonban nem mertek mindjárt bemenni, nehogy a mama számon kérje tőlük, hol voltak. Inkább mentek ki

a mezőre. Kalapjuk nem volt ugyan, a nap majd kisütötte a szemöket, de ezzel nem törődtek. Kergettek pillangót, pacsolkaltak a patakban s nagysokára megindultak haza felé. A mint egy kerítés felé mentek, Gusztika nevetve mondá:

— Nézd, Feri, amott szalad a kis Kóczos kutya, nagy csonttal a szájában. Majd rájleszték.

Hamar a kerítés mellé ugrott, hogy a sarkon hirtelen Kóczos elé toppanjon.

Ferike messziről nézte és maga is nagyon jó mulatságnak gondolta, hogy a kutyácskára rájlesztenek.

Kóczos pedig semmi rosztat sem gyanitva, egész erejéből futott a nagy csonttal, melyen kint a mezőn zavartalanul akart rágódni. Ha látta volna Gusztikát, bizonyosan messze elkerüli, mert na-

gyon is jól ismerte, tudta, hogy meg akarja boszantani.

De hát nem is láthatta a kerítés sarkánál elbujt fiut, csak mikor oda ért és Gusztika hirtelen nagy kiáltással előugrott.

A szegény kutyácska úgy megijedt, hogy azt sem tudta, merre fusson, s nagy ijedtében a legroszabb uton akart menekülni, egyenesen a Gusztika lábai közé futott, még pedig oly hirtelen, hogy Gusz-

»HOGY A SARKON HIRTELEN KÓCZOS ELÉ TOPPANJON...«

tika, ki erre nem volt elkészülve, megbotlott benne és elesett.

Ferike messziről nagyot nevetett, mert roppant mulatságos látvány volt, mikor Gusztika orra bukott, aztán a szörnyen megszeppent és sivalkodó kutyácska Kóczos kiejtette szájából a csontot s jóideig nem birt kiszabadulni Gusztika alól, Gusztika pedig nem ugrott talpra, mintha szándékosan fogva akarta volna tartani a kutyácskát. Végre Kóczos csak mégis kivergődött és szomorúan sivalkodva, a jó csontot hátra hagyva elmenekült. De Gusztika ott maradt fekvé a földön, Ferike pedig nem foghatta meg, micsoda multság telhetik ebben.

— Kelj föl már, Gusztika, menjünk haza! Nem kapunk ebédet, ha elkészünk.

Igen bizony, Gusztika is szeretett volna fölkelni, de nem tudott. Sőt mozdulni is alig birt s rettentő fájdalmat érzett a bal lábában.

— Jaj, Ferike... jőjj hamar... segíts... nem tudok fölállni.

Ferike megint csak nevetett, azt hitte, Gusztika tréfál és bolonddá akarja tartani. De a mint mégis közelebb ment, látta, hogy Gusztika arca halálsápadt.

— Ferike, segíts... eltört a lábam! szölt Gusztika sóhajtván.

Most már Ferike is megijedt, letérdelt Gusztika mellé és próbálta lábra állítani, de hasztalanul; Gusztika nem birt lábán megállani, Ferike pedig nem volt eléggé erős, hogy megtartsa. Ujra leeresztette hát a földre.

— Oh Istenem... mi lesz belőlem... talán meg is halok! szölt Gusztika és sirva fakadt.

Ferike sem tudott mást tenni és zokogva mondá:

— Oh, minek is szöktünk meg hazulról! Ha otthon maradunk és szépen tanulunk, nem lett volna semmi baj!

Gusztika is ilyenformát gondolt, de csak rövid ideig, mert nagy fájdalmai voltak. Valamit végre is kellett tenni.

— Ferike, siess haza, hívj valakit, a ki segíthet. (Lásd

ELESETT.

képet a 175. a lapon.)

A jó kis testvér egy pillanatig habozott, magára hagyja-e a szerencsétlen Gusztikát. De kénytelen volt, másképp nem kaphattak segítséget. Teljes erejéből szaladt, de azért Gusztikának mégis úgy tettszett, mintha száz esztendeig feküdt volna ott egyedül, elhagyatva, fájdalmai közt tehetetlenül. Pedig fél óra mulva már otthon feküdt az ágyban s nem sokára megjött az orvos is, a ki megvizsgálta a

beteget és eltörve, cs... Pár hétig tükának.

Fekü... volt kívül szökni a l... kött tehát találta m... Ferike na... sokszor m... dulatlanu... feküdnie... ban, hall... és titkon... mát gond...

— Ez... szégyen... Ferike fia... és mégis... fog előzn... bet fo... mint én...

És ez... lat anny... talanitot... végre ké... tót, okta... beteg... tanulni.

— tem. De... őszintén... után ör... tanul k... megigér... utoléré...

Gu... tartotta

betegét és azt mondta, hogy a láb nincs eltörve, csak kafeciamítva és megrándítva. Pár hétig mégis feküdnie kell Gusztikának.

Feküdt is és ezalatt Ferikének nem volt kivel játszani és nem volt kivel megszökni a lezke elől. Inkább meg sem szökött tehát s a tanító ur pontosan otthon találta mindennap. Tanultak szépen és Ferike nagyon gyorsan haladt, a tanító sokszor megdicsérte. Gusztika, kinek mozdulatlanul kellett feküdnie az ágyban, hallotta ezt és titkon ilyenformát gondolt:

— Ezmáraztán szégyen lesz... Ferike fiatalabb... és mégis hogy meg fog előzni... többet fog tudni mint én!

És ez a gondolat annyira nyugtalanította, hogy végre kérte a tanítót, oktassa őt is, betegén is akar tanulni.

— Nem, kedves fiam, azt nem tehetem. De ha komolyan beláttad hibádat és őszintén jóvá akarod tenni, felgyógyulásod után őrizkedjél régi rossz szokásaidtól és tanulj kétszeres szorgalommal. Ha azt megígéred, biztosítalak, hogy pár hét alatt utoléred Ferikét.

Gusztika megígérte és aztán meg is tartotta.

És most messze földön nincs olyan szorgalmas két füeska, mint Gusztika és Ferike.

A SZARKA ÉS A HOLLÓ.

— Mese. —

FÉSZKÉT rakta a holló s egy fecsegő szarka közel állva nézte és mindenfelét kérdegetett. A holló türelmesen felelgetett, de a szarka csak nem fogyott ki a kérdésekből. Mikor a fészek-építésről már nem tudott mit kérdezni, egyébbel faggatta a hollót.

— Szeretném tudni, miért nem épít a pacsirta is ilyen helyre fészket, mint te?

— Azt biz én nem tudom.

— Hát vajon a csalogány mért énekel mindig késő este, mikor mi többiek már alszunk?

— Azt tőle magától jobban megtudhatnád.

— De azt talán meg tudnád mondani, mért van nektek hollóknak

piros lábatok, mikor minden tollatok fekete.

— Azt majd megmondom, ha te megmondod, miért olyan kiállhatatlan fecsegő a szarka, szólt a holló végre türelmetlenül. A szarka megszégyenülten röpillt el, miközben boszusan kiáltá:

— Milyen goromba ficzkó ez a holló!

A holló azonban szánakozva szólt:

— Az alkalmatlan fecsegőnek az a sorsa, hogy mindenki ráun és lerázza a nyakáról.

SIÉSS HAZA, HÍVJ VALAKIT! (Lásd a 174. lapon.)

JUTALOM.

(Keppel a 168—169 lapokon.)

KORÁN keltél, megfürdöttél
A szérübe velünk jöttél,
Velünk együtt szorgos kézzel
Szalma-kötelet kötöttél.

Munkásoknak ételt hoztál,
Amint tellett, úgy dolgoztál,
S mintha volnál erős munkás,
Oly hasznosnak mutatkoztál.

El is határoztuk végre:
Nap lementén, ma estére,
Ez a narancs, piros narancs
Legyen a jutalmad érte.

A haja beh íratos,
Husa piros, illatos!

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A „KIS LAP“ XXV. köt. 9-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Madárdal“

Helyesen fejtették meg: Kulesár Géza, Mizner Matild, Reiszig Antonia, Heben-tanz Margit és Elemér, Schmieidl Miklós, Molecz Béla, Práger Ilka, Emma és Gyula, Gut Izsa és Vilmos, Löbl Zseni és Nina, Kreicher Henrik, Goll Rezső, Fligl Lenke, József és Sándor, Szokolovics Iván, Körmendy Józsa és Elvira, Záborszky nővérek (Írásotok nagyon kusza, rendetlen, azért jó lesz, ha egy ideig még vonalozott papíron irtok. F. b.), Záborszky Pista, Blumgrund Naftali, Zsolnay Irma, Deutsch testvérek, Pleszky Gizuska, Strausz Margit és Nellike, Répásky Árpád.

Forgó bácsi postája a jövő számban jelen meg.

HELYREIGAZÍTÁS.

A »Kis Lap« mult heti 10-dik számában kellemetlen véletlen folytán a tréfás találós mese másodikor látott napvilágot, amit különösen azon kis olvasóim végett említek meg, akik már a mult évnegyedben is járatták a »Kis Lapot.«

F. b.

Jótekonyság.

A csángók javára ujabban Márton Lajoska 2 frt. — A már eddig kimutatott 278 frt. 72 krral együtt 279 frt. 72 kr.

*

A bölcsőde javára adakozott: Márton Lajoska 1 frt. — A már eddig kimutatott 263 frt 85 krral együtt 264 frt 85 kr.

*

Halmi Ferencz árvái javára: Márton Lajoska 1 frt. — A már eddig kimutatott 19 frt 60 krral együtt 20 frt, 60 krajczár.

Ez összegek a »Nemzet« szept. 5-ki reggeli számában vannak kimutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.

Forgó bácsi.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez.

A folyó évnegyed végéhez közeledvén, tisztelettel kérjük a „KIS LAP“ ama t. előfizetőit, kiknek előfizetésük e hóval lejár, sziveskedjenek megrendelésüket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „KIS LAP“ előfizetési ára:

Negyedévre 1 frt 40 kr.
Félévre 2 frt 80 kr.
Egész évre 5 frt 60 kr.

Az előfizetések, (melyeknek elküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) a „KIS LAP“ kiadóhivatalához, Budapest, Ferencziek tere 3. sz. Athenaeum-épület, intézendők.

A „KIS LAP“ kiadóhivatala.